କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବଜାର କମିଟି ଏହାର ସଚିବ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ବନାମ

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ସହାୟକ ଆୟୁକ୍ତ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ଇତ୍ୟାଦି

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 23,1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ 1894:

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିବା କ୍ଷତିପୂରଣ-ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବର୍ଦ୍ଧିତ-ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହ୍ରାସ -ଅପିଲରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଖୋଲା ବଜାରରେ କୌଣସି ବିଜ୍ଞ କ୍ରେତା ବର୍ଗଫୁଟ ଆଧାରରେ ଜମି କିଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବେ ନାହିଁ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ କିଛି ଛୋଟ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଆଧାରରେ-କ୍ଷୁଦ୍ର ପରିମାଣର ଜମି ସର୍ବଦା ଅଧିକ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ଆଣିବ- ବୃହତ ପରିମାଣର ଜମି କଦାପି ଏତେ ଉଚ୍ଚ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବ ନାହିଁ-ଏପରି କ୍ଷୁଦ୍ର ବିକ୍ରୟର ଉଦାହରଣ, ତୁଳନାତ୍ମକ ବିକ୍ରୟ ନୁହେଁ-ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି-ବିଷୟକୁ ସାନି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ ଏବଂ ତା 'ପରେ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଇଛି -ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାରା 23 (1-A) ଅନୁଯାୟୀ, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିବା ଅତିରିକ୍ତ ରାଶି ମଧ୍ୟ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି, ଯେହେତୁ ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ ବଳବତ୍ତର ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 12883/1996 ଇତ୍ୟାଦି ।

ଏମ୍. ଏଫ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 837/1987ରେ କର୍ଣ୍ଣାଟକ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ତା7.10.92ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେ. ଏମ୍. ରେଡ୍ଡୀ, ଏନ୍. ଡ଼ି. ବି. ରାଜୁ, ଜି. ପ୍ରାକଭାକର ଏବଂ ଏମ୍. ବୀରାପ୍ପା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରଞ୍ଜିତ କୁମାର, ପି. ମହାଲେ ଏବଂ କେ. କେ. ଗୁପ୍ତା ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଆମେ ଉଭୟ ପକ୍ଷର ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ଶୁଣିଛୁ ।

ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ,1984 (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 4 (1) ଅନୁଯାୟୀ, କର୍ଣ୍ଣାଟକ ରାଜ୍ୟର ଧାରୱାଡ ଜିଲ୍ଲାର ଗଡ଼ଗରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦ ବିପଣନ କମିଟିର ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ 3 ଏକର 34 ଗୁଣ୍ଠ, 1 ଏକର 2 ଗୁଣ୍ଠ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରି, 14 ଏପ୍ରିଲ, 1977 ରେ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ (ଏଲ୍.ଏ.ଓ.) 1982 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 23 ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦକୁ ବର୍ଗଫୁଟ ପିଛା 0.76 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରନ୍ତି । ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣରେ, ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି, ଗଡ଼ଗ, ନଭେମ୍ବର 29,1982 ରେ ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ 8.50ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ । ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲ ଉପରେ, ଅକ୍ଟୋବର 7,1992 ଏବଂ ନଭେମ୍ବର 4,1992 ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ଏମ୍. ଏଫ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 837/87 ଏବଂ ଏମ୍. ଏଫ୍. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 1962/87ର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ, କର୍ଣ୍ଣାଟକର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ 7 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟକୁ ହ୍ରାସ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ।

ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 38.4 ବର୍ଗଫୁଟ ଏବଂ 87.35 ବର୍ଗଫୁଟ ପରିସରର ତିନୋଟି ବିକ୍ରୟ ଉଦାହରଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ଯାହା ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟ 8 ଟଙ୍କା ଏବଂ 19.98 ଟଙ୍କା ହାରରେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା; ପ୍ରତି ବର୍ଗଫୁଟ 31.25 ଟଙ୍କା ହାରରେ 78 ବର୍ଗଫୁଟର ଆଉ ଏକ ବିକ୍ରୟ ଦଲିଲ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ନୀତି ଆଇନ ମୁତାବକ ଠିକ କି? ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଶୃଙ୍ଖଳା ଦ୍ୱାରା ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଜଣେ ଇଚ୍ଛୁକ ବିଜ୍ଞ କ୍ରେତାଙ୍କ ସ୍ଥାନରେ ବସି ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ନିଜ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯେ, ଏପରି ଏକ ଇଚ୍ଛାକୃତ ବିଜ୍ଞ କ୍ରେତା କ୍ଷତିପୂରଣ ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିବା ମୂଲ୍ୟରେ, ଖୋଲା ବଜାରରେ କ୍ରୟ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବ କି ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ମୋଟ 7 ଏକର ଏବଂ ସାମୟିକ ପରିମାଣର ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଏ, ଖୋଲା ବଜାରରେ କୌଣସି ବିଜ୍ଞ କ୍ରେତା ବର୍ଗଫୁଟ ଆଧାରରେ ଖୋଲା ଜମି କିଣିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେବେ ନାହିଁ, ତାହା ମଧ୍ୟ ଅଳ୍ପ କିଛି ଛୋଟ ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଏବଂ ଛୋଟ ପରିମାଣ ଆଧାରରେ ସର୍ବଦା ଅଧିକ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ପାଇବ ଏବଂ ଏହା କଦାପି ବଡ଼ ପରିମାଣରେ ଏପରି ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସର୍ବଦା ଏପରି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ

ତୁଳନାତ୍ମକ ବିକ୍ରୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତି କଳ୍ପନାର କୃତିତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାର ଆଧାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଆଧାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ସମାନ ଗୁରୁତର ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ବିକାଶମୂଳକ ଦେୟ ପାଇଁ 1/3ୟାଂଶ ବିୟୋଗ କରିଥିଲେ । ନିମ୍ନ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ନୀତି ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ଭୁଲ ଅଟେ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହାକୁ ସେହି ଆଧାରରେ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ତଥାପି, ଯେତେବେଳେ ଆମେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ କହିଥିଲୁ, ଅପିଲକାରୀ ସେଥିରେ କିଛି ଦସ୍ତାବିଜ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯାହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ, ସମାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକର ପିଛା ୨,000 ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି ବୁଝାମଣା ଏବଂ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପଞ୍ଜୀକୃତ ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଉପସ୍ଥାପନ ହୋଇଛି । ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା, ଶ୍ରୀ ରଞ୍ଜିତ କୁମାର ଯୁକ୍ତି ବାଢିଛନ୍ତି ଯେ, ଏହି ଦସ୍ତାବିଜଗୁଡ଼ିକ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ କିମ୍ବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ରଖାଯାଇ ନଥିଲା । ସେ ଏହା ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଜମିର ଅବସ୍ଥିତି ଭିନ୍ନ ଅଟେ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଅନୁଯାୟୀ, ଆମେ, ଉଭୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ନଦେଇ ଏବଂ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହାର ବିଚାର ନକରି, ପ୍ରଥମ ଥରରେ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ଏହାର ଆଧାରରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରିବୁ ନାହିଁ । ତଦନୁସାରେ, ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଏ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ସାନି ଭାବରେ ପ୍ରମାଣ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଏବଂ ତା 'ପରେ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ପରେ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ସାନି ଭାବରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାଇଁ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ପଠାଯାଏ । ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକ ବିଚାରାଧୀନ ଥାଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଅନ୍ତରୀଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ ଏହି ରାଶି ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଥିବାରୁ, ଏଥିରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପାରିତ ହେବା ପରେ ସମାୟୋଜନ କରାଯିବ ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯାଇଛି । ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଏଲ୍ ଏ ଓ ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିବାରୁ,ଅଧିନିୟମର ଧାରା 23 (1-A) ଅନୁଯାୟୀ ଅତିରିକ୍ତ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟର ପରିମାଣକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଜି.ଏନ୍. ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ପରିସମାପ୍ତି କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ :

ଶ୍ରୀ ଦୀପକ କୁମାର ସାହୁ,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ